

NB: de letterlijk uitgesproken tekst is leidend

Geachte Voorzitter, geachte aanwezigen,

Op 17 november 2015 werd onze commissie ingesteld door de Tweede Kamer. Vandaag, ruim twee maanden later, bieden wij u, mevrouw de Voorzitter, het verslag aan van ons onderzoek. Onze commissie heeft opsporingsonderzoek gedaan naar schending van de geheimhouding in de Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, de CIVD. Eenvoudig gesteld: hoe is in februari 2014 informatie uit deze commissie, die onder strikte vertrouwelijkheid werkt, naar buiten gekomen?

Om die vraag te kunnen beantwoorden heeft de commissie eerst nadrukkelijk stilgestaan bij haar taken en bevoegdheden. Wat kan en mag een commissie van onderzoek? En hoe? Er is weliswaar een wet uit 1855 waar dat in staat, maar in de parlementaire praktijk is er nog nooit eerder een commissie van onderzoek ingesteld.

Vervolgens heeft de commissie het dossier van het openbaar ministerie, dat zelf ook al onderzoek had gedaan, opgevraagd en bestudeerd. Dit was geen panklaar dossier. Wij hebben zelf ook aanvullende informatie gevorderd en mediaberichten geanalyseerd. De commissie heeft met 19 personen besloten gesprekken gevoerd, waaronder met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en alle fractievoorzitters die in de periode van december 2013 tot maart 2014 lid waren van de CIVD.

Deze gesprekken leverden geen bekentenissen of belastende getuigenverklaringen op. De hoofdconclusie van de commissie is dat zij geen feiten of omstandigheden heeft aangetroffen die leiden tot een redelijk vermoeden van schuld. Om die reden stelt de commissie aan de Tweede Kamer voor om vast te stellen dat genoegzame gronden voor vervolging ontbreken. De commissie betreurt het dat zij niet heeft kunnen achterhalen hoe informatie uit de CIVD in de openbaarheid is gekomen.

Om een aantal redenen was het ook een moeilijk onderzoek. De commissie had kort de tijd, had geen adequate opsporingsbevoegdheden en had te maken met onduidelijke, gedateerde en tegenstrijdige wetgeving. In ons verslag leggen wij dat uit. De wettelijke procedure die geldt wanneer ministers, staatsecretarissen of Kamerleden in hun politieke ambt een strafbaar feit begaan, is in het rapport Publiek Geheim uit 2010 al eens beschreven als 'een onbegaanbare weg' en een 'mission impossible'. De commissie brengt

een aanbeveling uit dat rapport, die ervoor pleit deze wetgeving te moderniseren, daarom nogmaals onder de aandacht van de Kamer.

Ik stel vast dat onze commissie ondanks deze complexiteit uitvoerig en op zorgvuldige wijze onderzoek heeft gedaan. Ik dank daarvoor in het bijzonder mijn collega's, maar zeker ook de staf die ons ondersteunde. Ook wil ik mijn dank uitspreken aan de heer Koster, oud vice-president van de Hoge Raad, en de heer Van Gend, voormalig hoofdofficier van justitie, die bereid waren om voor de commissie te fungeren als klankbordgroep.

Dan wil ik nu ons verslag aanbieden aan de Voorzitter van de Tweede Kamer.